

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

FACULTATEA DE LITERE

ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

GRAIUL DIN ȚARA LOVIȘTEI

Rezumatul tezei de doctorat

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. habil. Sorin-Grigore Guia

Doctorandă:

Pîrțac căs. Năstasă Ana-Maria

IAȘI, 2026

CUPRINS

ARGUMENT	7
CAPITOLUL I. ȚARA LOVIȘTEI. ASPECTE GENERALE	9
I.1. Etimologia numelui <i>Țara Loviștei</i>	9
I.2. Localitățile anchetate	10
I.3. Repere geografice	16
I.4. Repere istorice.....	18
I.5. Aspecte etnografice.....	23
I.5.1. Organizarea gospodăriei.....	23
I.5.2. Tradiții și obiceiuri	29
I.5.3. Portul popular	38
CAPITOLUL AL II-LEA. METODE ÎN CERCETAREA DIALECTALĂ	41
II.1. Concepte generale: Dialectologie	41
II.2. Subdialectul muntean.....	42
II.3. Metode de interpretare a faptelor dialectale	44
II.4. Ancheta dialectală.....	45
II.4.1. Anchetatorul	49
II.4.2. Informatorul	52
II.4.3. Chestionarul	54
II.4.4. Rețeaua de puncte	55
II.4.5. Depășirea barierelor	58
II.4.6. Lista informatorilor	60

CAPITOLUL AL III-LEA. PARTICULARITĂȚI DIALECTALE ALE GRAIULUI DIN ȚARA LOVIȘTEI	78
III.1. FONETICA	78
III.2. ACCENTUL.....	79
III.3. VOCALISMUL.....	81
III.3.1. Vocala A	82
III.3.2. Vocala Ă	83
III.3.3. Vocala Î.....	84
III.3.4. Vocala E.....	85
III.3.5. Vocala I.....	88
III.3.6. Vocala O	90
III.3.7. Vocala U	91
III.3.8. Diftongii.....	91
III.4. CONSONANTISMUL	94
III.4.1. Fonetismele arhaice	94
III.4.2. Africatele	95
III.4.3. Labialele	98
III.4.4. Oclusivele dentale.....	107
III.4.5. Consoanele rostite dur	108
III.4.6. Oclusivele palatale.....	111
III.4.7. Laringala <i>h</i>	111
III.5. ACCIDENTE FONETICE GENERALE	112
III.5.1. Asimilația.....	112
III.5.2. Disimilația.....	113

III.5.3. Metateza.....	114
III.5.4. Proteza	114
III.5.5. Sincopa	114
III.5.7. Epenteza.....	115
III.5.8. Afereza.....	116
III.5.9. Apocopa.....	116
III.5.10. Anticiparea.....	117
III.5.11. Hipercorectitudinea.....	117
III.5.12. Etimologia populară.....	118
III.6. ASPECTE DE ORDIN LEXICAL.....	119
III.6.1. Formarea cuvintelor.....	119
III.6.2. Lexicul specializat	122
III.6.3. Regionalisme	135
III.6.4. Neologisme	136
III.6.5. În loc de concluzii.....	138
III.7. MORFOLOGIA	140
III.7.1. Substantivul	140
III.7.2. Articolul.....	143
III.7.3. Adjectivul	144
III.7.4. Pronumele.....	145
III.7.5. Numeralul	145
III.7.6. Verbul	146
III.7.7. Adverbul	149
III.7.8. Prepoziția	150

III.7.9. Interjecția	151
III.8. GRAIUL DIN ȚARA LOVIȘTEI.	
PARTICULARITĂȚI	152
III.8.1. Graiurile din Oltenia	152
III.8.2. Graiul din Țara Loviștei. Stabilirea ariilor dialectale	154
III.8.3. Particularități comune cu ariile de tip muntenesc	157
III.8.4. Particularități comune cu graiurile transcarpatice	159
III.8.5. Note de încheiere	162
CAPITOLUL AL IV-LEA. ASPECTE SOCIOLINGVISTICE ÎN GRAIUL DIN ȚARA LOVIȘTEI	164
IV.1. Preliminarii.....	164
IV.2. Ancheta sociolingvistică	165
IV.3. Variații lingvistice.....	167
IV.3.1. Variația diatopică.....	168
IV.3.2. Variația diastratică.....	171
IV.3.2.1. Variația diagenerațională	181
IV.3.2.2. Variația diasexuală.....	187
IV.3.3. Variația diafazică.....	188
IV.3.4. În loc de concluzii	192
CONCLUZII FINALE	194
CORPUS DIALECTAL	202

I. CHESTIONAR	203
I.1. Localitatea Brezoi.....	203
I.2. Localitatea Mălaia	247
I.3. Localitatea Voineasa	286
I.4. Localitatea Boișoara	326
I.5. Localitatea Perișani	362
I.6. Localitatea Racovița	389
I.7. Localitatea Titești	416
I.8. Localitatea Căineni.....	448
II. CONVERSAȚII TEMATICE	487
BIBLIOGRAFIE	540

Rezumatul tezei de doctorat

Prezenta teză de doctorat, intitulată *Graiul din Țara Loviștei*, urmărește descrierea varietății lingvistice a zonei Loviștei, din județul Vâlcea. Arealul supus cercetării dialectale cuprinde opt localități loviștene: Brezoi, Mălaia, Voineasa, Boișoara, Racovița, Titești, Perișani și Câineni. De-a lungul timpului, zona Loviștei a intrat în sfera de interes a istoricilor, geografilor sau etnologilor, care au abordat numeroase teme de cercetare. Cu toate acestea, studiile nu au vizat descrierea exhaustivă a particularităților dialectale ale graiului loviștean.

Obiectivul lucrării este reprezentat de cercetarea specificului dialectal și sociolingvistic al graiului acestei zone, pentru a contura, în special, tabloul graiurilor oltenești nord-estice și, în general, al subdialectului muntean. Astfel, studiul arealului loviștean își propune să contureze o perspectivă nouă, dat fiind faptul că patru localități au fost analizate cu ocazia anchetei pentru întocmirea *NALR – Oltenia*, ceea ce permite realizarea unei comparații între realitatea actuală a zonei și fenomenele consemnate în trecut, la care se adaugă particularitățile lingvistice ale localităților care nu au fost supuse unei cercetări științifice. Concepută ca un studiu monografic,

lucrarea este structurată în patru capitole, însoțită de concluzii, bibliografie și un corpus dialectal.

Primul capitol al lucrării, *Țara Loviștei. Aspecte generale*, cuprinde două părți fundamentale. Prima parte trasează reperele istorico-geografice, fiind expuse informații despre zona Loviștei referitoare la așezarea geografică, clima, relieful, date istorice, cât și legătura cu Transilvania, iar partea a doua prezintă o imagine de ansamblu asupra tradițiilor și obiceiurilor locale. În plus, informațiile prezentate au fost completate de comentariile subiecților vorbitori extrase din corpusul tematic. Fiind concepută sub forma unei monografii, lucrarea de față se sprijină pe analiza particularităților lingvistice și folclorice ale zonei studiate.

Capitolul al doilea, *Metode în cercetarea dialectală*, expune aspectele teoretice referitoare la metodele de culegere a materialului lingvistic, etapele desfășurării unei anchete dialectale, precum și modalitățile de interpretare a faptelor prelevate. Baza lucrării o constituie materialul cules în urma anchetei directe întreprinsă în localitățile loviștene. Materialul a fost îmbogățit prin faptele limbă înregistrate cu ajutorul conversațiilor tematice, astfel, informatorii au fost chestionați cu privire la tradițiile, obiceiurile și ocupațiile locale, respectiv la

aspectele din viața personală sau a comunității. În ancheta dialectală desfășurată în zona Loviștei am folosit un chestionar compus din 90 de întrebări preluate din *NALR.Oltenia* și *ALR*, care să vizeze aspecte de natură fonetică, lexicală, morfologică, precum și elemente ale realității înconjurătoare. În acțiunea de culegere a faptelor lingvistice am intervievat cel puțin zece subiecți vorbitori din fiecare localitate, selecționați pe baza parametrilor sociolingvistici esențiali: vârstă, sex, statut social, nivel de studiu. Materialul prelevat a fost transcris fonetic respectând sistemul de transcriere cu semne diacritice utilizat de *Atlasul Lingvistic Român*, asigurând acuratețea datelor lingvistice. De asemenea, corpusul de texte transcrise cuprinde atât *texte libere*, cât și *texte tematice*.

Ce de-al treilea capitol, *Particularități dialectale ale graiului din Țara Loviștei*, are în vedere interpretarea datelor lingvistice pe baza materialului excerptat în urma anchetei pe teren, întrucât graiul loviștenilor conservă trăsături dialectale la toate nivelurile limbii. Amintim o serie de fenomene fonetice semnificative înregistrate în graiul loviștean: durificarea consoanelor *s*, *z*, *ț*, monoftongarea diftongului *ea* la *a*; păstrarea africatelor prepalatale *ê-ğ* nealterate; înregistrarea unor forme sporadice de palatalizare a consonelor labiale, de regulă, în formă intermediară, cu păstrarea labialei, fenomen specific

graiurilor ardelenesti, cu extensie și în Bucovina; consoanele dentale se păstrează neaterate; utilizarea unor diftongi noi, creați prin anticiparea caracterului palatal al consoanelor *k'*, *g'*; pronunțarea palatală a constrictivelor *ș*, *j*. Totodată, la nivel morfologic am notat: prezența formelor verbale iotacizate, trecerea frecventă a unor substantive de la declinarea a II-a la declinarea a III-a, utilizarea verbelor la timpul perfect simplu, forme specifice de articol adjectival, formarea adverbilor cu ajutorul particulelor deictice. În plan lexical, remarcăm fluctuația între formele dialectale și cele literare, respectiv utilizarea unor cuvinte specifice ariei oltenesti. Prin analiza aspectelor lexicale, se poate observa, pe lângă elementele lingvistice romanice, și infiltrația limbilor maghiară, germană, slavă, bulgară și turcă. În urma analizei toponimelor remarcăm că majoritatea sunt formate de la etimon slav. În ceea ce privește formarea cuvintelor, am avut în vedere *derivarea cu prefixe*, *sufixe*, precum și *formarea cuvintelor prin compunere*. Deși amprenta limbii literare este vizibilă în vorbirea subiecților anchetați, am remarcat și conservarea unor expresii autentice care oferă originalitate graiului anchetat.

Ultimul capitol al lucrării *Aspectele sociolingvistice ale graiului din Țara Loviștei*, prezintă variațiile lingvistice determinate de parametrii sociolingvistici ai participanților la

procesul de comunicare: originea etnică, vârsta, statutul socio-cultural. În urma sistematizării materialului sociolingvistic am observat că subiecții din *clasa inferioară* se deosebesc prin utilizarea formelor regionale, cei din *clasa de mijloc* folosesc un grai care alternează între vorbirea standard și cea populară, iar *clasa superioară* manifestă o preferință pentru limba literară. Graiul subiecților vârstnici este caracterizat prin conservatorism, iar cel al tinerilor prin înclinația spre formele literare ale cuvintelor. În plus, în funcție de contextul comunicării subiecții tind să ofere o variantă mai controlată a limbii în cadrul răspunsurilor la întrebările chestionarului, respectiv o variantă regională pe parcursul discuțiilor libere sau tematice. Lucrarea se încheie cu un corpus format din răspunsurile la chestionarul dialectal și transcrierea conversațiilor tematice ale localnicilor.

În concluzie, cercetarea monografică de față conturează aspectele lingvistice și folclorice ale zonei Loviștei, expunând elementele dialectale conservatoare, care conferă individualitate și originalitate acestui spațiu românesc. Prin studiul de față, s-a încercat demonstrarea apartenenței particularităților graiului din zona lovișteană la subdialectul muntean, în contextul infiltrației faptelor de limbă transilvănene, printr-o analiză dialectală și sociolingvistică.

BIBLIOGRAFIE

A. ATLASE

ALR 1942 = *Atlasul lingvistic român*, de Sever Pop, partea I, vol. II, *Familia, Nașterea, Botezul, Copilăria, Nunta, Moartea*, Sibiu-Leipzig, 1942.

NALR = *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Oltenia*, de Teofil Teaha, Ion Ionică, Valeriu Rusu, vol. I, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1967.

NALR = *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Oltenia*, de Teofil Teaha, Ion Ionică, Valeriu Rusu, vol. II, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970.

NALR = *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Oltenia*, de Teofil Teaha, Ion Ionică, Valeriu Rusu, vol. III, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1974.

TDO = *Texte dialectale. Oltenia*, publicate sub redacția lui Boris Cazacu, de Cornelia Cohuț, Galina Ghiculete, Maria Mărdărescu, Valeriu Șuteu, Magdalena Vulpe, Editura Academiei Române, București, 1967.

WLAD = *Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes*, G. Weigand, Leipzig, 1909.

B. DICȚIONARE

BĂRBUȚ, Dorina, *Dicționar de grai oltenesc*, Asociația Independentă Literară, Artistică, Culturală și Editorială „Mileniul III”, Craiova, 1990.

DER = *Dicționarul Etimologic al Limbii Române*, de Alexandru Ciorănescu, Editura SAECULUM I.O., București, 2002 (Ediție îngrijită și traducere din limba spaniolă, de Tudora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin).

DEX = *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Ediția a II-a, Editura Univers enciclopedic, București, 1998.

EMIL M., Alexandru, *Dicționar de neologisme*, Editura Unicart, București, 2018.

MDA = *Micul dicționar academic*, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, vol II, M-Z, București, 2010.

C. VOLUME DE SPECIALITATE

BADEA, Lucian, *Depresiunea Loviștei. Studiu de geografie*, Editura Universitaria, Craiova, 2007.

BĂZĂRÎNCĂ, Vasile-Răzvan, *Mălaia. Plai de cântec și de dor*, Editura Armanis, Sibiu, 2022.

BÎRLEANU, Ion-Horia, *Emigrări ardelenesti la est de Carpați. Consecințe lingvistice*, Editura Sedcom Libris, Iași, 1998.

CALOTĂ, Ion, *Contribuții la Fonetica și Dialectologia Limbii Române*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1986.

CARAGIU MARIOȚEANU, Matilda, *Compendiu de dialectologie română*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975.

CARAGIU MARIOȚEANU, Matilda, GIOSU, Ștefan, IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, TODORAN, Romulus, *Dialectologie română*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

CAZACU, Boris, *Studii de Dialectologie Română*, Editura Științifică, București, 1966.

CIUREA-GENUNENI, Nicolae, *Loviște, mirific plai. Legende populare* Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, 1971.

CIOLAC, Marina, *Sociolingvistică Românească*, Editura Universității din București, București, 1999.

CONEA, Ion, *Țara Loviștei. Geografie istorică*, M. O., Imprimeria Națională, București, 1935.

CONSTANTINESCU-MIRCEȘTI, C., *Păstoritul Transhumant și implicațiile lui în Transilvania și Țara Românească în secolele XVIII-XIX*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976.

COȘERIU, Eugen, *Lingvistică din perspectivă spațială și antropologică. Trei studii*, cu o prefață de Silviu Berejan și un punct de vedere editorial de Stelian Dumistrăcel, Editura Știința, Chișinău, 1994.

COȘERIU, Eugen, *Sincronie, Diacronie și Istorie. Problema schimbărilor lingvistice*, versiune în limba română de Nicolae Saramandu, Editura Enciclopedică, București, 1997.

COTEANU, Ion, *Originile Limbii Române*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.

COTEANU, Ion, *Elemente de dialectologie a limbii române*, Editura Științifică, București, 1961.

COTEANU, Ion, *Formarea cuvintelor în limba română. Derivarea. Compunerea. Conversiunea*, editat de Narcisa Forăscu, Angela Bidu-Vrănceanu, Editura Universității din București, București, 2007.

COTEANU, Ion, FORĂSCU, Narcisa, BIDU-VRĂNCEANU, Angela, *Limba română contemporană. Vocabularul*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1985.

DENSUSIANU, Ovid, *Istoria Limbii Române*, vol I, Editura Științifică, București, 1961.

DEACONU, Gheorghe, *Evoluția funcțională a șezătorii în satul loviștean*, în POP, Mihai (coord.), *Folclor din Țara Loviștei. Boișoara*, Casa Creației Populare a județului Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, 1970.

DOBRIN, Petria, *Voineasa. Trecut și prezent*, Editura Monitorul Oficial, București, 2002.

DUMISTRĂCEL, Stelian, *Ancheta dialectală ca formă de comunicare*, Editura Academiei Române, Iași 1997.

EFRIM, Gheorghe, *Brezoi. File de istorie*, Editura Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2015.

EFRIM, Gelu, *Valea Lotrului în documente. Din colecția profesorului Gheorghe Surdu și din alte acte, mărturii și informații*, Editura Conphys, Râmnicu-Vâlcea, 2016.

FLOAREA, C-I., *Palatalizarea labialelor*, în SARAMANDU Nicolae, NEVACI Manuela (coord.), *Limba română la nivel dialectal pe baza ALRR. Sintează*, Editura Universității din București, București, 2014.

FRÂNCU, Constantin, *Curenți și tendințe în lingvistica secolului nostru*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 1999.

FRÂNCU, Constantin, *Gramatica limbii române vechi (1521-1780)*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009.

FRÂNCU, Constantin, *Curenți, școli, direcții și tendințe în lingvistica modernă*, Casa Editorială Demiurg PLUS, Iași, 2016.

FRĂȚILĂ, Vasile, *Probleme de Dialectologie Română*, Editura ASTRA, Despărțământul „Timotei Cipariu”, Blaj, 2010.

GAFTON, Alexandru, *Elemente de istorie a limbii române*, Editura RESTITUTIO, Iași, 2001.

GAFTON, Alexandru, *Hipercorectitudinea. Reacții la palatalizarea labialelor și la velarizare*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2019.

GEORGESCU, Al., *Perfectul simplu în dialectul dacoromîn. Observații asupra răspîndirii geografice a perfectului simplu în dacoromînă*, în *Omagiu lui Iorgu Iordan*, Editura Academiei Publicii Populare Romîne, 1958.

GUIA, Sorin, *Elemente de dialectologie română*, Editura Vasiliana '98, Iași, 2014a.

GUIA, Sorin, *Dialectologie română. Studii și corpus de texte*, Editura Vasiliana '98, Iași, 2014b.

GHEȚIE, Ion, *Baza dialectală a românei literare*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1975.

GHEȚIE, Ion, *Introducere în Dialectologia Istorică Românească*, Editura Academiei Române, București, 1994.

GRAUR, Al., WALD, L., *Scurtă istorie a lingvisticii*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Științifică, București, 1965.

GRAUR, Alexandru, *Etimologii Românești*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963.

GHIȘOIU, Claudia, *Sociolingvistică în era globalizării*, Editura Mica Valahie, București, 2005.

HERSENI, Traian, *Sociologia Limbii*, Editura Științifică, București, 1975.

IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, CHIȚORAN, Dumitru, *Sociolingvistică. Orientări actuale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.

IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, *Probleme de dialectologie română*, București, 1976.

IORDAN, Iorgu, *Limba Română Contemporană*, Editura Ministerului Învățământului București, 1956.

IORDAN, Iorgu, *Toponimia Românească*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963.

IORDAN, Iorgu, *Gramatica Limbii Române*, Editura Cartea Românească, București, 2005 (Ediția este o reproducere în facsimil a lucrării *Gramatica Limbii Române* apărută în 1937).

IONICĂ, Ion, *Subdialectul muntean*, în RUSU Valeriu (coord.), *Tratat de Dialectologie românească*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1984.

IONICĂ, Ion, *Tehnici și metode în cercetarea dialectală*, în RUSU Valeriu (coord.), *Tratat de Dialectologie românească*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1984.

IONUȘ, Oana, SIMULESCU, Daniel, *Geografia Depresiunii Loviștei*, în CIOBOTEA, Dinică (coord.), *POSADA – 685. Țara Loviștei*, Editura Universitaria, Craiova, 2015.

IVĂNESCU, Gheorghe, *Istoria Limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980.

IVĂNESCU, Gheorghe, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Tipografia Alexandru Țerek, Iași, 1948.

MACREA, Dimitrie, *Probleme ale structurii și evoluției limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.

MACREA, Dimitrie, *Probleme de Fonetică*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1953.

MARINOIU, Costea, *Toponimia Țării Loviștei*, Editura Vestala, București, 2001.

MARINOIU, Costea, *Oameni și locuri vilcene*, Editura Eminescu, București, 1989.

MILICĂ, Ioan, *Noțiuni de stilistică*, Editura Vasiliana '98, Iași, 2014.

METEȘ, Ștefan, *Păstori ardeleni în Principatele Române*, Editura Librăriei diecezane din Arad, Arad, 1925.

MARIN, M., MARINESCU B., *Graiurile din Transilvania*, în RUSU Valeriu (coord.), *Tratat de Dialectologie românească*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1984.

MOGA, Nicolae, *Odă comunei Mălaia*, Editura Info, Craiova, 2010.

MOGA, Nicolae, *Loviștea în date*, Editura Agnos, Sibiu, 2011.

MOGA, Nicolae, *Repere în istoria ținutului Loviștea*, în CIOBOTEA, Dinică (coord.), *POSADA – 685. Țara Loviștei*, Editura Universitaria, Craiova, 2015.

MOHANU, Constantin, *Fîntîna Dorului. Poezii Populare din Țara Loviștei*, Editura Minerva, București, 1975.

MOHANU, Constantin, *Folclor și istorie la Boișoara*, în POP, Mihai (coord.), *Folclor din Țara Loviștei. Boișoara*, Casa Creației Populare a județului Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, 1970.

MUNTEANU, Eugen, *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom, Iași, 2005.

NEAGOE, Victorela, *Țări, vetre lingvistice, centre de iradiere*, în RUSU Valeriu (coord.), *Tratat de Dialectologie românească*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1984.

PANDREA, Andrei, *Medic la Boișoara*, Editura pentru Literatură, București, 1967.

PĂTRAȘCU, Mariana, DANEȘ, Nicolae, *Monografia Comunei Căineni – județul Vâlcea*, Editura Fortuna, Râmnicu Vâlcea, 2008.

PETRIȘOR, Marin, *Structura dialectală a Olteniei*, Tipografia Universității Ovidius din Constanța, 1994.

PETROVICI, Emil, *Studii de Dialectologie și Toponimie*, Editura Academiei Republicii Socialiste Române, București, 1970.

PHILIPPIDE, Alexandru, *Originea românilor*, vol II, Editura Viața Românească, Iași, 1928.

PHILIPPIDE, Alexandru, *Opere alese. Teoria limbii*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1984 (Ediție îngrijită de G. Ivănescu și Carmen-Gabriela Pamfil. Cu un studiu introductiv și comentarii de G. Ivănescu).

PILOIU, Ion, *Folclor muzical din Țara Loviștei. Studiu introductiv și antologie de...* Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare și a Mișcării Artistice de Masă Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, 1981.

POPESCU, Liliana, *Componenta antropică a Depresiunii Loviștei*, în CIOBOTEA, Dinică (coord.), *POSADA – 685. Țara Loviștei*, Editura Universitaria, Craiova, 2015.

PUȘCARIU, Sextil, *Cercetări și Studii*, Editura Minerva, București, 1974 (Ediție îngrijită de Ilie Dan, Prefață de G. Istrate).

PUȘCARIU, Sextil, *Limba Română*, vol. I, *Privire generală*, Editura Minerva, București, 1976 (prefață de G. istrate, note, bibliografie de Ilie Dan).

PUȘCARIU, Sextil, *Limba Română*, vol. II, *Rostirea*, Editura Academiei Române, București, 1994 (Ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, Studiu introductiv de Andrei Avram).

PURCARU, Ilie, *Țara Loviștei. Oameni și locuri*, Editura Ion Creangă, București, 1980.

RÂMNEANȚU, Petru, *Problema iradierii românilor din Transilvania în Principatele Române*, Editura „Cartea Românească”, Cluj, 1946.

ROSETTI, Alexandru, *Introducere în fonetică*, Ediția a IV-a revăzută și adăugită, Editura Științifică, București, 1967.

ROSETTI, Alexandru, *Istoria limbii române. Noțiuni generale*, Editura Ziarului „Universul” S.A., București, 1942.

RUSU, Valeriu, *Graiul din Nord-Vestul Olteniei. Fonetica. Considerații fonologice*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1971.

RUSU, Valeriu, *Introducere în studiul graiurilor românești*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1977.

RUSU, Valeriu, *Tratat de Dialectologie Românească*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1984.

TALPOȘ, Ion, *Titești – Vâlcea. File de monografie*, Editura Agaton, Făgăraș, 2021.

TODORAN, Romulus, *Contribuții de dialectologie română*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.

TURCULEȚ, Adrian, *Dialectologie română*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2002.

SANDU, Ion, VLĂDESCU, Florea, *Din istoria satelor comunei Perișani*, în CIOBOTEA, Dinică (coord.), *POSADA – 685. Țara Loviștei*, Editura Universitaria, Craiova, 2015.

SARAMANDU, Nicolae, NEVACI, Manuela, *Sinteze de dialectologie română*, Editura Universitară, București, 2013.

ȘANDRU, D., *Probleme de dialectologie românească*, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2004 (Ediție îngrijită de Tudora Șandru Mehedinți).

UNGUREANU, Cristina, *Dicționar de terminologie sociolingvistică*, Editura Institutul European, Iași, 2017.

VLAHUȚĂ, Alexandru, *România pitorească*, prefață, fișă biobibliografică și referințe critice de Lucian Pop, Editura Cartex, București, 2000.

VASILIU, Emanuel, *Fonologia istorică a dialectelor dacoromâne*, Editura Republicii Socialiste România, București, 1968.

VÎRCOL, V., *Graiul din Vâlcea*, Atelierele grafice Socec, București, 1910.

VONICA, Florența-Eugenia, *Morfologia graiurilor oltenești actuale pe baza NALR.Oltenia*, Editura Universității din Pitești, 2003.

VERGATTI, Radu-Ștefan, *Posada de la Perișani-Pripoare*, în CIOBOTEA, Dinică (coord.), *POSADA – 685. Războiul din 1330 dintre Carol Robert de Anjou și Basarab Vodă. Culegere de studii*, Editura Universitaria, Craiova, 2015.

D. STUDII ȘI ARTICOLE

BRÂNCUȘ, Gr., *Graiul din Oltenia*, în „Limba Română”, anul XI, nr. 3, 1962, p. 248-267.

BRÂNCUȘ, Gr., *Graiul din Muntenia*, în „Limba Română”, anul XXII, nr. 1, 1973, p. 37-44.

CALOTĂ, Ion, *Diftongii românești – Clasificare*. I, în „Limba română”, anul XXVI, nr. 5, 1977, p. 481-494.

CAZACU, Boris, *Un aspect al cercetării interdisciplinare: Sociolingvistica* în „Fonetică și Dialectologie”, vol. VIII, 1973, p. 11-18.

CHIRCU, Adrian, *Despre diminutivarea substantivelor neologice în limba română actuală*, în *Studii de lingvistică. Omagiu doamnei profesoare Angela Bidu-Vrănceanu*, editat de Isabela Nedelcu, Alexandru Nicolae, Alice Toma, Rodica Zafiu, Editura Universității din București, București, 2011, p. 69-79.

GUIA, Sorin, *Sociolinguistic aspects in the study of spoken dialectal language*, în *The Proceedings of the International Conference Literature, Discourse and Multicultural Dialogue*. Section: *Language and Discourse*, 6, Arhipelag XXI Press, Tîrgu-Mureș, 2018, p. 347-358.

IANCU, Victor, *Despre „natura” iotacizării verbelor românești*, în „Fonetică și Dialectologie”, anul X, nr. 2, 1965, p. 281-288.

IONICĂ, Ion, *Palatalizarea labialelor în Oltenia*, în „Fonetică și Dialectologie”, vol. VIII, Editura Academiei, 1973, p. 79-119.

MOISE, Ion, *Aria de răspîndire a perfectului simplu în Oltenia și Muntenia*, în „Limba Română”, anul XXVI, nr. 1, 1977, p. 91-93.

NĂDEJDE, I., *Despre dialectul moldovenesc*, în „Contemporanul”, III, nr. 22, 1884.

NĂSTASĂ, Ana-Maria, *Graiul din Țara Loviștei. Privire asupra lexicului*, în „Studii de știință și cultură”, volumul XXI, nr. 4, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad, 2025, p. 58-63.

NĂSTASĂ, Ana-Maria, *Țara Loviștei. Perspectivă sociolingvistică*, în „Studii de știință și cultură”, volumul XXII, nr. 1, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad, 2026, p. 268-273.

PETRIȘOR, Marin, *Graiurile din Oltenia. Situația lor actuală*, în *Philologica* II, Editura Republicii Socialiste România, Craiova, 1972, p. 41-55.

PETROVICI, Emil, *Repartiția graiurilor dacoromâne pe baza Atlasului lingvistic român*, în „Limba Română”, anul III, nr. 5, 1954, p. 5-17.

PUȘCARIU, Sextil, *Din perspectiva Dicționarului*, III. *Despre legile fonologice*, în Dacoromania. Buletinul „Muzeului Limbii Române”, II, 1921-1922, p. 19-84.

PUȘCARIU, Sextil, *Limba română și graiul din Ardeal*, în Transilvania, Banatul, Crișana și Maramureșul, 1918-1929, II, București, 1929, p. 1141-1148.

POP, Sever, *Atlasul lingvistic al României*, în *Societatea de mâine*, secțiunea „Sate, orașe, regiuni”, nr. 12, Cluj-Napoca, 1933, p. 233-236.

RUSU, Gr., *Fonetica graiului din Valea Jiului. I. Vocalismul*, în „Studii și cercetări lingvistice”, anul XV, nr. 6, 1964, p. 735-747.

SARAMANDU, Nicolae, *Arii fonologice și zone dialectale de tranziție (pe baza N.A.L.R.-Oltenia, vol. I-II)*, în „Studii și cercetări lingvistice”, anul XXVI, nr. 2, 1975, p. 119-130.

TEAHA, Teofil, *Cîteva probleme privind delimitarea unor arii dialectale în Oltenia*, în „Limba Română”, anul XVI, nr. 5, 1967, p. 449-470.

TODORAN, Romulus, *Cu privire la repartiția graiurilor dacoromâne*, în „Limba română”, anul V, nr. 2, 1956, p. 38-51.

VULPE, Magdalena, *Despre aria de răspîndire a perfectului simplu în graiurile muntenești*, în „Cercetări de lingvistică”, anul XXII, nr. 2, 1977, p. 255-259.